

Spis treści

Anatomia ogólna i układ mięśniowo-szkieletowy

1. Anatomia ogólna

Położenie narządów wewnętrznych, punkty palpacyjne i linie topograficzne	2
Płaszczyzny i kierunki ciała	4
Osteologia:	
Kośćciec ciała ludzkiego	6
Budowa kości	8
Kostnienie kości	9
Artrologia:	
Rodzaje stawów	10
Budowa stawu	12
Miologia:	
Kształty mięśni	13
Budowa układu mięśniowego	14
Organizacja układu krążenia	16
Organizacja układu chłonnego	17
Organizacja układu nerwowego	18

2. Tułów

Kośćciec	20
Głowa i część szyjna kręgosłupa	23
Stawy głowy	24
Kręgi	26
Połączenia kręgosłupa	28
Klatka piersiowa i kręgosłup: kości	29
Kręgosłup: więzadła	32
Stawy żebrowo-kręgowe	34
Stawy żebrowo-kręgowe i mięśnie międzyżebrowe	35
Ściana klatki piersiowej i brzucha:	
Anatomia powierzchowna (kobieta)	36
Anatomia powierzchowna (mężczyzna)	37
Mięśnie	38
Naczynia nabrzusne	42
Naczynia i nerwy	44
Warstwa powierzchowna	46
Warstwa głębsza	47
Okolice pachwinowa:	
Warstwa powierzchowna (mężczyzna)	49
Warstwa głęboka (mężczyzna)	50
Warstwa głęboka, przepukliny (mężczyzna)	51
Warstwa powierzchowna i głęboka (kobieta)	52

Przekroje tułowia	53
Grzbiet:	
Anatomia powierzchni	54
Mięśnie	55
Naczynia i nerwy	60
Rdzeń kręgowy	61
Warstwa powierzchowna	62
Warstwa głębsza	63
Warstwa najgłębsza	64
Wnętrze kanału kręgowego	65
Przekroje odcinka lędźwiowego kręgosłupa i rdzenia kręgowego	68
Przekroje kręgosłupa i rdzenia kręgowego	70
Okolica karku:	
Warstwa powierzchowna. Preparat mięśnia czworobocznego	72
Warstwa głębsza	73
Warstwa głęboka	74
Warstwa najgłębsza	76
Częściowo otwarty kanał kręgowy	77
Otwarty kanał kręgowy i jama czaszki	78
Otwarta jama czaszki	79
Widok od tyłu i boku	80
Przekroje okolicy karku i kręgosłupa szyjnego	81

3. Kończyna górna

Obręcz barkowa i klatka piersiowa	83
Łopatką i obojczyk	85
Obręcz barkowa i ramię	86
Ramię – kość ramienna	87
Przedramię: kość promieniowa i łokciowa	88
Przedramię i ręka	89
Ręka	90
Połączenia kości:	
Obręcz barkowa	92
Łokieć	93
Ręka	94
Mięśnie obręczy i ramienia:	
Widok od strony grzbietu	96
Mięśnie piersiowe	98
Mięśnie ramienia:	
Widok od strony bocznej	100

Mięśnie piersiowe, ścięgna mięśnia dwugłowego ramienia	101
Mięśnie przedramienia i ręki:	
Mięśnie zginacze	102
Mięśnie zginacze i pochewki maziowe	104
Mięśnie prostowniki i pochewki maziowe	106
Mięśnie prostowniki (warstwa głęboka)	107
Mięśnie i ścięgna ręki	108
Tętnice	110
Żyły	112
Nerwy	113
Anatomia powierzchni kończyny górnej i żyły tkanki podskórnej:	
Widok od tyłu	115
Widok od przodu	116
Okolice tylna obręczy kończyny górnej i ramienia:	
Warstwa powierzchowna	117
Warstwa głęboka	118
Warstwa najgłębsza	119
Okolice przednia obręczy kończyny górnej i ramienia:	
Warstwa powierzchowna	120
Warstwa głęboka	121
Powierzchnia tylna ramienia:	
Warstwa powierzchowna	122
Warstwa głęboka	123
Okolice pachowa:	
Widok od dołu	124
Widok od przodu	125
Splot ramienny	127
Przekroje obręczy kończyny górnej i ramienia	128
Przekroje przedramienia i ręki	129
Ramię: układ nerwowo-naczyniowy – anatomia topograficzna	130
Okolice łokciowa:	
Warstwa powierzchowna	132
Warstwa środkowa	133
Warstwa najgłębsza	134
Przekroje okolicy łokciowej	135
Okolice grzbietowa przedramienia i ręki:	
Warstwa powierzchowna	136
Warstwa powierzchowna i głęboka	137
Okolice brzuszna przedramienia i ręki:	
Warstwa powierzchowna	138
Warstwa głęboka	139
Grzbiet ręki: warstwa powierzchowna i głęboka	140
Nadgarstek i dłoń:	
Warstwa powierzchowna	142
Warstwa głęboka	143
Dłoń:	
Warstwa powierzchowna	144
Warstwa głęboka	145
Przekroje ręki	146

4. Kończyna dolna

Obręcz miedniczna i kończyna dolna	149
Miednica żeńska i męska:	
Widok od góry	151
Widok od przodu	152
Widok od tyłu	153
Kość krzyżowa i wymiary miednicy	154
Kość miedniczna i guziczna	155
Staw biodrowy: kości	156
Kość udowa	157
Piszczel i strzałka	158
Staw kolanowy: kości	159
Stopa: kości	160
Miednica i staw biodrowy: więzadła	162
Staw kolanowy: więzadła	164
Przekroje połączeń goleni i stopy	167
Stopa: więzadła	168
Mięśnie uda:	
Grupa przednia i przyśrodkowa	170
Mięśnie pośladkowe	172
Grupa tylna	173
Mięśnie goleni: grupa tylna	175
Mięśnie goleni i stopy:	
Widok od strony przyśrodkowej i tylnej	176
Widok od strony bocznej	177
Warstwa głęboka grupy tylnej goleni	178
Grupa przednia goleni	180
Podeszwa stopy: mięśnie i ścięgna	181
Tętnice	184
Żyły	186
Nerwy:	
Widok z boku	188
Splot lędźwiowo-krzyżowy	189
Anatomia powierzchniowa i topograficzna:	
Widok od tyłu	190
Widok od przodu	191
Okolice przednia uda:	
Warstwa powierzchowna	192
Warstwa głęboka	195
Okolice pośladkowa:	
Warstwa powierzchowna	196
Warstwa głęboka	197
Okolice tylna uda:	
Warstwa powierzchowna	198
Warstwa głęboka	199
Przekroje miednicy i uda	200
Przekroje uda i goleni	201
Kolano i dół podkolanowy:	
Warstwa powierzchowna	202
Warstwa głęboka	203
Warstwa głęboka	204

Okolica tylna goleni:		Grzbiet stopy:	
Warstwa powierzchowna	205	Warstwa powierzchowna	212
Warstwa powierzchowna i środkowa	206	Warstwa powierzchowna i głęboka	213
Warstwa głęboka	207	Podeszwa stopy:	
Okolica przednia i przyśrodkowa goleni		Warstwa powierzchowna i środkowa	214
oraz grzbiet stopy: warstwa powierzchowna	208	Warstwa środkowa	215
Okolica boczna goleni oraz grzbiet stopy:		Warstwa głęboka	216
Warstwa powierzchowna	209	Przekroje podeszwy stopy	217
Warstwa głęboka	210	Przekroje stawu skokowo-goleniowego i stopy	218
Przekroje stopy i stawu skokowo-goleniowego	211		

Narządy wewnętrzne

5. Narządy klatki piersiowej

Położenie narządów klatki piersiowej	220
Układ oddechowy:	
Drzewo oskrzelowe	222
Rzut płuc i opłucnej na ściany klatki piersiowej	224
Płuca	225
Segmenty oskrzelowo-płucne	226
Serce:	
Położenie serca	228
Kształt i budowa ogólna	230
Zastawki przedsionkowo-komorowe	232
Zastawki pnia płucnego i aorty	233
Kierunek przepływu krwi	234
Układ przewodzący	235
Zmiany morfologiczne podczas cyklu pracy serca ...	236
Tętnice wieńcowe i żyły serca	238
Krążenie płodowe	240
Anatomia topograficzna:	
Naczynia piersiowe wewnętrzne	242
Śródpierście przednie i opłucna	243
Grasica	244
Serce	246
Osierdzie	250
Osierdzie i nasierdzie	251
Śródpierście tylne, narządy śródpierścia tylnego	253
Przepona	260
Przekroje klatki piersiowej	262
Gruzoł sutkowy	266

6. Narządy jamy brzusznej

Położenie narządów jamy brzusznej	268
Przednia ściana brzucha	269
Żołądek	270
Trzustka i drogi żółciowe	272
Wątroba	275
Śledziona	277

Naczynia i nerwy	278
Naczynia	279
Układ żyły wrotnej	281
Tętnica i żyła kręzkowa górna	282
Naczynia kręzkowe	283
Organotopia: narządy jamy brzusznej	284
Anatomia topograficzna:	
Okrężnica, kątnica i wyrostek robaczkowy	285
Krezka, zgięcie dwunastniczo-czcze,	
zastawka krętniczko-kątnicza	286
Narządy górnej części jamy brzusznej	287
Narządy dolnej części jamy brzusznej	294
Korzeń krezki i zachyłki otrzewnej	296
Przekroje jamy brzusznej	298

7. Narządy przestrzeni zaotrzewnowej

Położenie narządów w przestrzeni zaotrzewnowej	302
Budowa i segmenty nerki	304
Nerki:	
Tętnice i żyły	305
Tętnice	306
Układ moczowy	307
Przestrzeń zaotrzewnowa:	
Naczynia i węzły chłonne	310
Naczynia i nerwy	312
Autonomiczny układ nerwowy	314
Układ moczowo-płciowy męski:	
Położenie narządów	316
Pęcherz moczowy i struktury sąsiednie	318
Prącie	320
Jądro i najądrze	321
Gruzoły dodatkowe	322
Naczynia	324
Naczynia i nerwy	327
Narządy płciowe męskie zewnętrzne:	
Warstwa powierzchowna	328
Warstwa głęboka	329

Mięśnie dna miednicy	330	Narządy płciowe żeńskie wewnętrzne	339
Krocze u mężczyzny:		Narządy płciowe żeńskie zewnętrzne i okolica	
Warstwa powierzchowna	331	pachwinowa	341
Warstwa głębsza	332	Przekroje miednicy żeńskiej	342
Warstwa najgłębsza	333	Krocze u kobiety:	
Układ moczowo-płciowy żeński:		Warstwa powierzchowna	344
Położenie narządów	334	Warstwa głęboka	346
Macica i struktury sąsiednie	336	Narządy płciowe żeńskie: przebieg nerwu sromowego,	
Tętnice i naczynia chłonne	338	tętnic i żył	348

Głowa, szyja i mózgowie

8. Głowa i szyja

Kości czaszki:		Dół podskroniowy i oczodoł	403
Widok z boku	350	Trójkąt podżuchwowy	404
Widok od przodu	352	Jama ustna i gruczoły ślinowe	405
Kościec czaszki:		Przekroje przez przestrzenie, doły i jamy głowy	406
Kość klinowa i potyliczna	354	Narządy szyi: przegląd	408
Kość skroniowa	356	Przekroje głowy i szyi	409
Kość czołowa	358	Mięśnie szyi:	
Sklepienie czaszki i kość ciemieniowa	359	Widok od przodu	410
Powierzchnia wewnętrzna podstawy czaszki	360	Gardło	411
Czaszka noworodka	363	Krtani:	
Powierzchnia zewnętrzna podstawy czaszki	364	Chrząstki krtani i kość gnykowa	414
Przekroje czaszki	366	Mięśnie	416
Kościec twarzoczaszki:		Fałdy głosowe	417
Kość sitowa	368	Tętnice	418
Kość podniebienna i szczeka	370	Tętnice i żyły	420
Kość sitowa i podniebienna	373	Żyły	421
Szczeka, kość jarzmowa i podniebienie kostne	375	Węzły i naczynia chłonne	422
Dół skrzydłowo-podniebienny i oczodoł	376	Okolica przednia szyi:	
Kość nosowa, kość łzowa i oczodoł	377	Warstwa powierzchowna	424
Kościec jamy nosowej	378	Warstwa głębsza	425
Przegroda i chrząstki nosa	379	Warstwa głębsza i gruczoł tarczowy	426
Szczeka, żuchwa i zęby	380	Warstwa głęboka	428
Zęby mleczne i stałe	381	Okolica tylna szyi:	
Żuchwa	382	Warstwa głęboka	429
Staw skroniowo-żuchwowy: więzadła	383	Warstwa najgłębsza	430
Staw skroniowo-żuchwowy i mięśnie żucia	384	Okolica boczna szyi:	
Jama nosowa i jama ustna: stosunki ogólne	388	Warstwa powierzchowna	432
Kość gnykowa i mięśnie jamy ustnej	389	Warstwa głębsza	433
Mięśnie nad- i podgnykowe	390	Warstwa głęboka	438
Mięśnie wyrazowe	392	Przekroje szyi	441
Tętnica szczękowa	394		
Nerw trójdzielny, twarzowy, językowo-gardłowy			
i podjęzykowy	395		
Okolice głowy:			
Widok z boku	396		
Dół zażuchwowy	400		

9. Mózgowie i narządy zmysłów

Nerwy czaszkowe: przegląd	443
Obszar unerwienia I nerwu czaszkowego:	
Nos i jama nosowa	446
Nerwy i naczynia jamy nosowej	448
Przekroje jamy nosowej i oczodołów	450

Obszar unerwienia nerwu wzrokowego: oczodół i oko ..	452	Mózgowie i opony	482
Oko:		Sklepienie czaszki i opony	483
Powieki i narząd łzowy	453	Opony:	
Mięśnie pozagałkowe	454	Zatoki żyłne opony twardej	484
Oczodół	456	Opona twarda	486
Gałka oczna	458	Opony: miękka i pajęczna	487
Droga wzrokowa	460	Przekroje mózgowia i opon	488
Nerwy czaszkowe oczodołu	462	Mózgowie:	
Oko i nerwy czaszkowe: II, III, IV, V i VI	463	Tętnice i żyły mózgu	490
Nerw trójdzielny V	466	Tętnice	491
Nerw twarzowy VII	468	Tętnice i żyły	495
Nerwy czaszkowe i ich miejsca wyjścia z pnia mózgu	469	Mózg	497
Narząd słuchu i równowagi:		Mózdzek	500
Nerw przedsionkowo-ślimakowy	470	Ciało modzelowate i komora boczna	502
Kość skroniowa	473	Komora boczna i układ limbiczny	503
Ucho środkowe	474	Jądra kresomózgowia	506
Ucho wewnętrzne	477	Układ komorowy	510
Droga słuchowa i ośrodki korowe	479	Pień mózgu	512
Nerwy czaszkowe IV–XII	480	Przekroje mózgowia	514

Załącznik

Materiały dodatkowe

Tułów:		Kończyna dolna:	
Tętnice i żyły tułowia i jam ciała	522	Tętnice i żyły kończyny dolnej	544
Naczynia i układ chłonny tułowia		Układ chłonny kończyny dolnej	546
i jam ciała	528	Nerwy kończyny dolnej	547
Mięśnie tułowia	529	Naczynia i nerwy kończyny dolnej	548
Unerwienie i segmentacja tułowia	533	Mięśnie kończyny dolnej	549
Kończyna górna:		Unerwienie i segmentacja kończyny dolnej	555
Tętnice i żyły kończyny górnej	534	Głowa i szyja:	
Naczynia i nerwy kończyny górnej	536	Tętnice i żyły głowy i szyi	556
Mięśnie kończyny górnej	538	Układ chłonny głowy i szyi oraz nerwy	
Unerwienie i segmentacja kończyny górnej	543	czaszkowe	560
		Nerwy czaszkowe	561
		Mięśnie głowy	565
		Mięśnie głowy i szyi	566
		Naczynia i nerwy głowy i szyi	567
Indeks	569		